

Sodat ja tsunamit kokenut pieni ihme Sri Lanka

17.3.2024 6.00

UUSINTA - Monen ensimmäinen mielikuva Sri Lankasta on maata vuodesta 1983 alkaen runnonut sisällissota. Todellisuus on kuitenkin toinen ja Sri Lanka on valittu ensimmäiselle sijalle New York Timesin listalla parhaista matkailukohteista.

TEKSTI ja KUVAT: SARI WELLING-HIRVONEN

Sri Lanka on kärsinyt tamilitiikereiden ja hallituksen välisestä sodasta, mutta matkailijalle sota ei ole juuri näkynyt muutoin kuin Colombossa olevien sotilaiden runsaudessa ja julkisten laitosten tiukoissa turvajärjestelyissä. Sota ja matkailun väheneminen ovat heikentäneet merkittävästi srilankalaisten toimeentuloa. Matkailuun vaikutti myös vuonna 2004 saaren itärannikolla pahaa tuhoa aiheuttanut tsunami. Keväällä 2009 Sri Lankan hallitus julisti kukistaneensa pääosin maan pohjoisosan tamilitiikerit ja siten voivansa aloittaa tuhoja kärsineiden alueiden jälleenrakentamisen. Srilankalaisilla on ainutlaatuinen mahdollisuus saada matkailu uuteen kukoistukseen.

Sri Lankan saari Intian eteläkärjessä on aina ollut tärkeä läpikulkupaikka. Ensimmäisinä eurooppalaisina saarelle tulivat portugalilaiset 1500-luvulla. Portugalilaisten vaikutus näkyy edelleen muun muassa monien paikallisten nimissä. Kristinusko on yhä buddhalaisuuden, islaminuskon ja hindulaisuuden ohella yksi monikulttuurisen maan uskonnoista.
Portugalilaiset aloittivat teen ja mausteiden viljelyn Ceylonissa, joka oli maan virallinen nimi vuoteen 1972 saakka. Teenviljelyn merkitys kasvoi oikeastaan vasta maan siirtyessä Alankomaiden alaisuudesta Ison-Britannian siirtomaaksi vuonna 1818. Sri Lankan musta teelaatu, Ceylonin tee, on yhä yksi maailman merkittävimmistä. Teenviljelyalue Nuwara Eliya on vuoristoista seutua, jonka vehreillä nummilla on hyvät mahdollisuudet harrastaa golfia. Kun päivälämpötila pysyttelee muualla maassa jatkuvasti noin 30 asteen tuntumassa ja yölämpötilakin laskee vain viitisen astetta, vuoristossa lämpötila saattaa pudota jopa 15 asteeseen ilta- ja yöaikaan. Teenviljelyyn ja entisaikojen elämään teeplantaaseilla voi tutustua vanhaan teetehtaaseen perustetussa Tea Factory -hotellissa Nuwara Eliyassa. Hotelliin johtava tie kulkee lähes loputtoman pitkiä vuorenrinteitä pitkin silmänkantamattomien teeviljelmien keskellä. Vehreillä rinteillä ei voi olla ihastelematta teetä poimivien naisten häikäisevän kauniita sareja. Mitä korkeammalle kiivetään, sitä kylmemmäksi ilma muuttuu ja sumu puromaisten vesiputousten yllä lisääntyy. Täällä unohtaa olevansa subtrooppisessa maassa keskellä eteläistä Aasiaa. Alueella kasvaa paljon tuttujakin kasvilajeja, eikä Nuwara Eliyaa turhaan kutsutakaan pikku Englanniksi.

Kun lähdetään ajamaan pääkaupunki Colombosta kohti lähes eteläkärjessä sijaitsevaa Gallen kaupunkia, on hyvä pysähtyä nauttimaan länsirannikon upeista hiekkarannoista.

Hotellitarjonta on vaatimattomista majataloista viiden tähden loistohotelleihin. Blue Water Wadduwassa on häikäisevän kaunis hotelli, jonka on suunnitellut Sri Lankan kuuluisin arkkitehti **Geoffrey Bawa**. Hotelli on suosittu viikonloppukohde saaren ulkomaalaisten ja varakkaiden colombolaisten keskuudessa uima-allasalueensa, kauniin puutarhansa ja herkullisen noutopöytänsä ansiosta. Hotelli on aivan Intian valtameren rannalla. Lähes valkoisena hohtava hiekkaranta ja turkoosina kimmeltävä meri saavat tuntemaan kuin olisi paratiisisaarella. Illalla voi nauttia tulisia srilankalaisia herkkuja ja kansainvälisiä ruokia täynnä olevasta illallispöydästä sekä kuunnella valtameren aaltojen pauhuja kookospalmujen juurella. Hikkaduwan ja Unawatunan rannat ovat surffaajien ja sukeltajien suosiossa. Galleen johtava tie kulkee Hikkaduwan läpi ja nuorten länsimaalaisten määrä yllättää, vaikka Sri Lanka ei olekaan massamatkailukohde, vaan enemmänkin yksilöllistä lomaa etsivän vaihtoehto. Kohteen valtti on sen aitous ja ennen kaikkea ihmisten iloisuus ja ystävällisyys. Palvelu on kaikkialla avuliasta ja srilankalaiset hymyilevät aina. Siirtomaahistorian ansiosta erinomaista englantia puhuvia ihmisiä on kaikkialla.

Gallessa kannattaa vierailla alankomaalaisten siirtomaa-ajan vanhassa linnoituksessa, Galle Fort ja hotelli Lighthousessa. Hotelliaulan rappusia koristavat portugalilaisista valloittajista kertovat pronssipatsaat. Näkymät kuohuvasta Intian valtamerestä ja jyrkistä rantakallioista ovat unohtumattomat. Hiekkaranta on loistava ja uima-allasalueitakin on kaksi. Toisen kerroksen huoneista avautuva näkymä merelle on auringonlaskun aikaan romanttisinta mitä voi kuvitella, siksi hotelli onkin häämatkalaisten unelmakohde. Hotelli Lighthousen on suunnitellut Geoffrey Bawa, joka on yhdistänyt nykyajan ja siirtomaaperinteen sopusointuisesti.

Herkullisen illallispöydän paikallisia herkkuja kannattaa maistella varovasti, sillä srilankalaista ruokaa ei turhaan kutsuta maailman tulisimmaksi. Myös miedoiksi luokitellut ruokalajit ovat eurooppalaisen mittapuun mukaan melko tulisia. Kookosta, kanelia ja chiliä on lähes jokaisessa paikallisessa ruokalajissa. Runsaan jälkiruokavalikoiman kruunaavat mangot, papaijat, ananakset ja muut eksoottiset, vasta poimitut hedelmät.

Maan pohjoisosa on edelleen sodan päättymisen jälkeenkin aluetta, jonne pääsyä rajoitetaan eikä sinne ole syytä omin päin lähteäkään huonokuntoisten teiden ja mahdollisten maamiinojen vuoksi.

Teenviljelyaluetta ei turhaan kutsuta pikku Englanniksi.

Sri Lankan länsirannikko on täynnä toinen toistaan upeampia hiekkarantoja. Turistihotellien liepeillä saattaa usein olla innokkaita kaupustelijoita.

Maan keskiosassa kannattaa vierailla Unescon maailmaperintökohteiksi valituilla Sigirya-vuorella ja sen läheisyydessä sijaitsevissa Anaradhapuran ja Polonnaruwan rauniokaupungeissa. Sigiryaa ei turhaan kutsuta maailman kahdeksanneksi ihmeeksi. Yli 200 metrin korkeuteen kohoavan Sigiryan laelle kipuava pääsee tutkailemaan häikäisevien maisemien lisäksi Kasyapa-kuninkaan muinaisen linnoituksen ja puutarhan jäänteitä. Kipuaminen brittien aikoinaan 1900-luvun alkupuolella rakentamia portaita vuoren huipulle on kokemus itsessään, korkeanpaikankammoiset ja heikkohermoiset älköötvaivautuko. Huipulle mielivän matkailijan kannattaa palkata paikallisopas, joka osaa kertoa vuoren jännittävästä historiasta ja sen onkaloiden luolamaalauksista.

Maailman runsain käärmekanta on Sri Lankassa. Käärmeet eivät juuri matkailijaa häiritse, ellei sitten lähde esimerkiksi viidakkoretkelle tai riisipellolle. Viidakkoretki kannattaa toteuttaa esimerkiksi Yalan kansallispuistossa matkanjärjestäjän ohjelmapalveluna. Omatoiminen luontomatkailu ei ole suositeltavaa, sillä myrkyllisten käärmeiden lisäksi Sri Lankan viidakoissa elää monia muitakin vaarallisia eläinlajeja, kuten tiikereitä, norsuja, leopardeja ja krokotiilejä. Norsuja käytetään muun muassa maatöissä maaseudulla. Varakkaan maanviljelijän merkki ei olekaan suuri traktori, vaan oma norsu. Villit norsut aiheuttavat kuitenkin paljon myös harmia. Usein lehdistä voi lukea norsuista, jotka ovat humaltuneet käyneistä hedelmistä ja murskanneet humalapäissään taloja ja talloneet ihmisiä maaseutukylissä. Matkalla Colombosta Kandyn sisämaakaupunkiin voi poiketa Pinnewalan norsujen orpokodissa, jonne on pelastettu maamiinojen vuoksi orvoiksi jääneitä norsunpoikasia. Hellyttäviä jättiläisiä saa syöttää tuttipullolla antamalla eläintenhoitajalle 50 rupian eli noin 35 sentin tipin.
Marco Polo totesi aikoinaan Sri Lankan olevan saari vailla vertaa. Intian valtameren helmi on täynnä lähes kaikkea, mitä matkailija voi lomaltaan toivoa, ranta-elämää palmurannoilla, kohtuuhintaisia viiden tähden luksushotelleja, tulista currya, vehreää luontoa ja villieläinsafareja, jopa huipputason krikettiotteluja - edullisia ostoksia unohtamatta. Sri Lankan slogan Sri Lanka Small Miracle antaa yleiskuvan siitä, mitä kaikkea on tarjolla.

Dambullassa sijaitsevan Kandalama-hotellin suunnitteli Geoffrey Bawa 1990-luvun alussa. Ekoturismia edustava luomus rakennettiin ennen kuin ekologisuus oli noussut designin suuntaukseksi. Hotelli sulautuu ympäröivään maisemaan niin hyvin, että sitä on vaikea erottaa trooppisesta viidakosta. Kandalama sijaitsee lähellä Sigiriya-vuorta ja muinaisten Anuradhapuran ja Polonnarruwan kaupunkiraunioita.
Srilankalaista Bawaa, joka eli vuonna 1919-2003 pidetään yhtenä merkittävimmistä aasialaisista modernisteista. Alun perin englannin kieltä ja oikeustiedettä Cambridgessa ja Lontoossa opiskellut Bawa palasi toisen maailmansodan jälkeen asianajajaksi Ison-Britannian siirtomaasta juuri itsenäistyvään kotimaahansa. Hän opiskeli arkkitehdiksi vasta 38-vuotiaana palattuaan takaisin Lontooseen. Bawan kädenjälki näkyy tänä päivänä niin srilankalaisissa julkisissa rakennuksissa kuin yksityiskodeissa. Colomboa leimaa siirtomaa-ajan arkkitehtuuri, jossa on vaikutteita niin Portugalin, Alankomaiden kuin Ison-Britannian ajasta. Rinnalla näkyy Bawan innoittama modernismi. Muun muassa uusi parlamenttirakennus on rakennettu keskelle järveä vihreään peltomaisemaan Colombon ulkopuolelle. Suunnittelijan töille on yhteistä henkeäsalpaava harmonisuus ympäristön kanssa.

Kandalama-hotelli sulautuu ympäröivään trooppiseen viidakkoon hyvin. Arkkitehtoniset ratkaisut on tehty ympäröivän luonnon ehdoilla. Lisäksi hotelli noudattaa kierrätyksen ja ekomatkailun periaatteita. Hotellin aula on kuin vuoren onkaloon louhittu luola, jonka avonaisesta seinästä avautuu henkeäsalpaava näkymä Kandalama-järvelle. Sivuseinät ovat louhittua kiveä ja lattia on kiillotettua intialaista kadappa-kiveä. Karkea kallioseinämä ja kiiltävä kivilattia muodostavat vastakohtien yhdistelmän keskellä trooppista vehreyttä. Suunnittelija on hyödyntänyt periaatetta maiseman sulautumisesta avonaiseen tilaan myös muissa hotelleissa, kuten Gallen Lighthousessa ja Wadduwan Blue Waterissa. Subtrooppisen kuuman ja kostean ilmaston ansiosta rakennuksissa voidaan käyttää avoseiniä, mikä mahdollistaa luonnon ja sisätilojen harmonisen sulautumisen toisiinsa konkreettisesti.

Sigiryan laelle kapuavan matkailijan palkitsevat huimat näkymät.

Colombon liikennekulttuuri on villiä ja torvet soivat lähes tauotta.

Aurinkoa on mahdollista ottaa uima-altaalla tai rannalla.

Hotellin julkisivu peittyy rehevään kasvillisuuteen, mikä muodostaa kontrastin onkalomaisen sisääntulon ja kallion sisään rakennettujen alakerrosten kanssa. Sademetsän kasvillisuus kiertää ulkoseinää ja kattoa, vain aivan ylimmät kerrokset kahdeksankerroksisessa hotellissa erottuvat selkeästi kasvillisuuden seasta. Vehreys houkuttelee eläimiä hotellin alueelle. Maailman runsaimmasta käärmekannasta muistuttaa hotellin aulassa oleva valtava kobrapatsas. Hotellihuoneen ikkunasta voi seurata apinoiden elämää vain muutaman metrin etäisyydeltä tai oikeastaan apinat pääsevät seuraamaan hotellivieraiden elämää. Hotellivierailun aikana, ikkunan taakse ilmestyi keskellä kirkasta päivää apinalauma, joka oli yhtä kiinnostunut touhuistamme lasin takaa kuin me olimme kiinnostuneita niiden seuraamisesta. Viidakon apinoita ei niiden reviirillä oleva hotelli häiritse. Eläinten ruokkiminen on ehdottomasti kielletty, jotta ne pysyisivät luonnonvaraisina.

Hotellin sisustus noudattaa suunnittelijalle tyypillistä minimalistista modernismia, joka yhdistää puhdaslinjaisia moderneja huonekaluja 1800-luvun rottinkituoleihin. Modernit ja siirtomaahenkiset huonekalut sekä rautaiset pöytävalaisimet suuressa avotilassa korostavat ekodesign- sisustamisen ajatusta yhdistää vanhaa ja uutta. Tekstiilien musta-valkoisuus on modernismia parhaimmillaan. Sama puhdaslinjaisuus näkyy myös muissa Bawan suunnittelemissa sisustuksissa, joista syntyy mielikuva skandinaavisesta sisustuksesta keskellä subtrooppista ympäristöä - niukkaa valkoista ja mustaa sekä puuta ja kiveä. Merkittävin sisustuselementti on vehreä luonto itsessään.

Matkailun elvyttäminen sisällissodan runtelemalle köyhälle Sri Lankalle on tärkeää, mutta yhtä tärkeää on luoda matkailua kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja ainutlaatuista luontoa kunnioittaen. Maa on täynnä hienoja hiekkarantoja, kaunista ja vehreää luontoa ja rikasta eteläaasialaista kulttuuria, tulista ruokakulttuuria unohtamatta. Kandalama ympäristöineen on ekodesign-matkailijan kohde, jossa voi nauttia nykydesignista viidakon keskellä rikkaassa eläin- ja kasvimaailmassa.

FAKTAT SRI LANKA

Asukasluku: noin 22 milj.
Valtiomuoto: Sri Lankan sosialistinen tasavalta
Pinta-ala: 65 610 km²
Pääkaupunki: Sri Jayewardenepura Kotte (virallinen pk.), Colombo (kaupallinen pk.)
Kielet: singaleesi 79 %, tamil 21 %, muut 8 %, englantia hallintokielenä
Uskonnot: buddhalaisia 69 %, hinduja 16%, muslimeja 8 %, kristittyjä 8 %
Raha: Sri Lankan rupia (LKR), Colombossa pankkiautomaatteja, joista saa paikallista rahaa luottokorteilla. Luottokorttipetokset ovat lisääntyneet viime vuosina, joten käteisen rahan käyttö on yleisesti suositeltavaa.
Matkustusasiakirjat: Pohjoismaalaiset saavat saapuessaan lentokentältä turistiviisumin, joka on voimassa 30 päivää. Lähin Sri Lankan edustusto on Ruotsissa.
Rokotukset: Suositellaan A- ja B -hepatiittirokotesuojaa. Keltakuumerokotustodistus vaaditaan yli vuoden ikäisiltä matkailijoilta, jotka saapuvat infektoituneilta alueilta. Jäykkäkouristus- ja kurkkumätärokotusta suositellaan.*www.rokote.fi*
Aikaero Suomeen: +3,5 tuntia talvella ja +2,5 tuntia kesäaikana.
Sähkö: Jännite 230 V. Tarvitaan adapteri.

PLUSSAT

o Rikas ja mielenkiintoinen alkuperäiskulttuuri
o Edullinen hintataso verrattuna esimerkiksi Malediiveihin
o Hohtavat hiekkarannat
o Miellyttävä lämpötila (25-32 Celsius-astetta) vuorokauden tai vuodenajasta riippumatta
o Ystävälliset ja avuliaat paikalliset

MIINUKSET

o Villi liikennekulttuuri
o Huonokuntoiset tiet, josta syystä matkat taittuvat hitaasti
o Sadekaudella trooppinen sade alkaa täysin yllättäen ja saattaa olla hyvin voimakas usean tunnin ajan
o Denguekuumetta levittävät hyttyset

Kandalama-hotelli sulautuu täydellisesti ympäröivään kalliomaisemaan.

Lighthouse-hotellin monissa uima-altaissa on hyvin tilaa ja ne sopivat myös lapsille.

Hotellihuoneen parvekkeella seikkailevat apinat eivät anna matkailijoiden häiritä itseään.

Palkin
salmi
Intia
Bengalin lahti
Anuradhapura
Mannarin
lahti
Polonnaruwa
Kandy
Colombo
Nuwara Eliya
Wadduwa
Intian
valtameri
Hikkaduwa
Galle
Unawatuna

